

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Skloňování zájmena jenž

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

Datum (období) tvorby: únor 2013

Ročník: sedmý

Vzdělávací oblast: jazykové vyučování – skloňování zájmen

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

Žáci se se učí skloňování vztažného zájmena „jenž“ na základě srovnávání se zájmenem on, měli by pochopit princip vytváření tvarů a postupně odstraňovat slohovou chybu, tj. opakování tvarů zájmena *který*

- **Pamatuj!**

1. Skloňujeme v podstatě jako zájmeno **on**
2. **Tvary pro 1.pád ale nutno zapamatovat**
3. Tvar **jenž** je pouze v 1.pádě muž. rodu !!
4. Po předložce se mění **náslovné „j“** na „n“
(**j**emu - k **n**ěmu)
5. Toto **vztažné zájmeno** uvozuje větu vedlejší přívlastkovou,
6. jeho používání **odstraňuje slohovou chybu,**
tj. opakování tvarů zájmena který

Podobnost zájmen on a jenž

(příklady)

1. p.	on	jenž
2. p.	jeho	jeho+ž
3. p.	jemu	jemu+ž
4. p.	jej, jeho	jej+ž, jeho+ž
6. p.	o něm	o něm+ž
7. p.	jím	jím+ž

atd.

Princip použití - bez předložky a s ní

pád	bez předložky	příklad spojení s předložkou
1.	jenž Muž, jenž se zranil, omdlel.	---
2.	jehož Pejsek, jehož si považovala, byl roztomilý.	bez něhož Pejskovi, bez něhož odjela, bylo smutno.
3.	jemuž Petr, jemuž řekla pravdu, se urazil.	k němuž Pavel, k němuž se obrátila o pomoc, jí poradil.
4.	jehož, ježž Úkol, ježž zpracovala, všechny zaujal. Popel Jana Husa, jehož upálili, rozmetali do jezera.	na něžž Muzikál, na něžž se tolik těšila, ji nezklamal. Muž, na něhož ukázali, se přiznal.
6.	---	o němž Problém, o němž v hodině mluvili, se podařilo vyřešit.
7.	jímž Květ, jímž vyzdobila stůl, brzy uvadl.	s nímž Román, s nímž slavil úspěch, byl vydán i u nás.

Rod mužský - tvary

jednotné číslo

množné číslo

1. pád

jenž

již

2. pád

jehož, (z) něhož

jichž, (z) nichž

3. pád

jemuž, (k) němuž

jimž, (k) nimž

4. pád

jehož, jejž,
(na) něhož, (na) nějž

jež
(na) něž

5. pád

6. pád

(v) němž

(v) nichž

7. pád

jímž, (s) nímž

jimiž, (s) nimiž

Rod ženský - tvary

jednotné číslo

- 1. pád **jež**
- 2. pád jíž, (z) níž
- 3. pád jíž, (k) níž
- 4. pád již, (na) niž
- 5. pád
- 6. pád (o) níž
- 7. pád jíž, (s) níž

množné číslo

- **jež**
- jichž, (z) nichž
- jimž, (k) nimž
- jež, (na) něž
- (o) nichž
- jimiž, (s) nimiž

Rod střední - tvary

číslo jednotné

číslo množné

1.p. **jež**

jež

2.p. jechož, (z) něhož

jichž, (z) nichž

3.p. jemuž, (k) němuž

jimž, (k) nimž

4.p. jež, (na) něž

jež, (na) něž

6.p. (o) němž

(o) nichž

7. p. jímž, (s) nímž

jimiž, (s) nimiž

Množné číslo - shrnutí

	rod mužský	rod ženský	rod střední
1.p.	již živ. (knižní) jež neživ.	jež	jež
2.p.	jichž; (z) nichž		
3.p.	jimž; (k) nimž		
4.p.	jež; (na) něž		
6.p.	(v) nichž		
7.p.	jimiž; (s) nimiž		

Postup, jak vytvořit správný tvar

- Kamaráda,

k mám důvěru,
nemohu zradit.

- 1) ke komu mám důvěru? (ke kamarádovi)

k němu

- 2) k němu + ž = **k němuž**

- Kamaráda, k němuž mám důvěru, nemohu zradit.

Babička,

..... se přihodila nehoda,
skončila v nemocnici.

1) komu se přihodila nehoda? (babičce)

jí

2) jí + ž = **jíž**

3) Babička, **jíž** se přihodila nehoda,
skončila v nemocnici.

Slunce,

o jsme se dnes učili,

má na povrchu teplotu víc než 5,5 tisíce °C.

1) o kom (čem) jsme se učili?

(o Slunci)

o něm

2) o něm + ž = **o němž**

Slunce, o němž jsme se dnes učili, má na povrchu teplotu více než 5,5 tisíce °C.

Zdroje:

- <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=jen%C5%BE>
- KRAUSOVÁ, Z., TERŠOVÁ, R. *Český jazyk 7. - učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. 1. vydání. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. str.48. ISBN 80-7238-320-5.